

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. a JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. v právní věci žalobců: **a) Ing. J. H.**, zastoupený Mgr. Dmitrijem Pavlenkem, advokátem se sídlem Valdštejnovo nám. 76, Jičín, **b) A. H.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**, se sídlem Pivovarské náměstí 1245, Hradec Králové, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 3. 2013, č. j. 30 A 33/2011 - 46, a o žádostech o osvobození od soudních poplatků a návrzích na ustanovení zástupce,

t a k t o :

- I. Žádosti žalobců o osvobození od soudních poplatků a návrhy na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti **se zamítají**.
- II. Kasační stížnost **se zamítá**.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.
- IV. Odměna a náhrada hotových výdajů advokáta Mgr. Dmitrije Pavlenka **se určuje** částkou 2057 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Hradci Králové se žalobci domáhali zrušení rozhodnutí ze dne 12. 4. 2011, č. j. 23138/UP/2009, kterým žalovaný zamítl jejich odvolání a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Sobotka ze dne 2. 11. 2006, č. j. SU/183/06 – 330/A20, o dodatečném povolení stavby.

K výzvě krajského soudu k zaplacení soudního poplatku požádali žalobci podáním ze dne 29. 8. 2011 o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce z řad advokátů. Usnesením ze dne 27. 3. 2013, č. j. 30 A 33/2011 – 46, rozhodl krajský soud o tom, že se žalobci a) přiznává

částečné osvobození od soudního poplatku ve výši 50 % a ustanovil žalobci a) k ochraně jeho zájmů ve věci zástupce Mgr. Dmitrije Pavlenka, advokáta. Žádost žalobkyně b) o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce krajský soud zamítl. Krajský soud při svém rozhodování vyšel ze skutečností, které žalobci uvedli ve formuláři prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech a také ze skutečností známých mu z jeho úřední činnosti.

V případě žalobce a) krajský soud konstatoval, že v rozhodné době žalobce a) neměl žádné příjmy a od října 2012 mu nenáležela ani výplata dříve vypláceného nemocenského. Zároveň uvedl, že je mu z úřední činnosti známo, že je žalobce a) vlastníkem či spoluvlastníkem rozsáhlého nemovitého majetku, o němž se ve svém prohlášení nezmínil, neboť to nepovažoval za rozhodné z toho důvodu, že je tento majetek zatížen exekucemi a nemůže s ním nakládat. Krajský soud rovněž přihlédl ke skutečnosti, že žalobce a) žije ve společné domácnosti s manželkou, jejíž příjmy činí 11 155 Kč měsíčně.

S ohledem na § 3 odst. 4 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu (dále jen „zákon o životním a existenčním minimu“) činilo životní minimum žalobce a) a jeho manželky, které krajský soud použil ve věci jako referenční kritérium, částku 5970 Kč. S ohledem na výši příjmů manželky tak žalobce a) nebyl pod hranicí životního minima. Krajský soud také vzal v potaz výše zmíněné vlastnictví nemovitostí; exekuční postižení sice ovlivňuje dispoziční oprávnění žalobce k tomuto majetku, nemá však pro posuzování celkových majetkových poměrů význam. Krajský soud na druhou stranu přihlédl k tvrzení žalobce a) o zvýšených výdajích v souvislosti se zdravotním stavem jeho samého i jeho manželky.

Krajský soud konstatoval, že výše soudního poplatku činí v dané věci 2000 Kč [ke dni vzniku poplatkové povinnosti dle relevantního znění položky 14a bod 2 písm. a) sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích]. Na základě zhodnocení uvedených skutečností, zejména s přihlédnutím ke zvýšeným nákladům souvisejícím se zdravotním stavem žalobce a) a jeho manželky, krajský soud rozhodl, že žalobce a) splňuje kritéria pro osvobození od soudního poplatku ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s., ale pouze pro osvobození částečné. Platba soudního poplatku v plné výši by dle krajského soudu znamenala neúměrnou zátěž pro žalobce a), která by mu svém důsledku ztížila přístup k soudní ochraně jeho práv. Zároveň však krajský soud neshledal tak závažné důvody, které by pro svou výjimečnost odůvodňovaly plné osvobození úplné osvobození žalobce a) od soudních poplatků. V souvislosti s částečným osvobozením od soudního poplatku pak krajský soud rozhodl dle § 35 odst. 8 s. ř. s. o ustanovení zástupce, jímž ustanovil Mgr. Dmitrije Pavlenka, advokáta.

Návrh žalobkyně b) na osvobození od soudního poplatku i ustanovení zástupce pro řízení však krajský soud zamítl. Uvedl, že žalobkyně b) podniká a její čistý měsíční příjem činil v roce 2012 částku 13 066 Kč; žalobkyně b) je svobodná. Existenční minimum tak u ní činilo částku 3410 Kč, kterou však její příjmy výrazně převyšují. Krajskému soud navíc bylo z úřední činnosti známo, že je žalobkyně b) vlastníci rozsáhlého nemovitého majetku, o němž se ve svém prohlášení nezmínila. Na základě těchto skutečností krajský soud konstatoval, že žalobkyně b) nedoložila, že by neměla dostatek finančních prostředků, aby nemohla uhradit soudní poplatek ve výši 2000 Kč. Krajský soud dodal, že exekuční postižení nemovitostí nemá, podobně jako u žalobce a), pro posouzení jejích celkových majetkových poměrů význam, přičemž tvrzení o existenci půjček na úhradu daňových povinností nedoložila. Nespecifikovala ani tvrzené zdravotní potíže a na věci nemění nic ani čerpání nemocenských dávek v letech 2006 a 2009. Právně irrelevantními pak jsou případné další tvrzené výdaje vynakládané v souvislosti s jinými soudními řízeními.

pokračování

Proti předmětnému usnesení krajského soudu podali žalobci (dále též stěžovatelé) kasační stížnost, v níž pouze obecně uvedli, že ji podávají z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b), c), d) a e) s. ř. s. a navrhují změnu napadeného usnesení, v tom smyslu, že se jim přiznává osvobození od soudních poplatků a k ochraně jejich zájmů se jim ustanovuje právní zástupce. S podáním kasační stížnosti stěžovatelé spojili též návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. a tvrzení o neúčinnosti doručení kasační stížnosti napadeného usnesení krajského soudu, a to z důvodu, že příslušná zásilka byla vložena do schránky žalobců patrně dne 16. 4. 2013, přičemž na ní chybí povinné údaje.

Nejvyšší správní soud vyzval oba stěžovatele usnesením ze dne 9. 5. 2013, č. j. 5 As 35/2013 – 8, k doplnění důvodů, pro které napadají předmětné usnesení krajského soudu a také k doplnění důvodů návrhu na přiznání odkladného účinku.

V podání doručeném Nejvyššímu správnímu soudu dne 30. 5. 2013 byli stěžovatelé toho názoru, že usnesení zdejšího soudu ze dne 9. 5. 2013, č. j. 5 As 35/2013 – 8, jim dosud nebylo účinně doručeno, neboť na příslušné zásilce vložené do schránky stěžovatelky b) chybí povinné údaje, které mají být při doručování vyplněny poštou; stěžovateli a) nadto nebylo předmětné usnesení dosud vůbec doručeno. Stěžovatelé uvedli, že usnesení krajského soudu napadají v plném rozsahu a v řízení o kasační stížnosti tak nejsou dosud zastoupeni advokátem, o jehož ustanovení, jakož o osvobození od soudních poplatků tímto žádají. U stěžovatelů jsou dle jejich názoru splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků v plném rozsahu, stejně tak jako po ustanovení zástupce z řad advokátů. S ohledem na princip předvídatelnosti soudních rozhodnutí poukazují na to, že v jiných souběžně probíhajících řízeních jim bylo a je soudy osvobození od soudních poplatků přiznáno a zástupci jsou jim ustanovováni. Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatelé navrhují proto, že výkon nebo jiné právní následky kasační stížnosti napadeného rozhodnutí by pro ně znamenaly nenahraditelnou újmu.

Kasační stížnost a návrh na přiznání odkladného účinku doplnil podáním doručeným Nejvyššímu správnímu soudu rovněž ustanovený advokát stěžovatele a), Mgr. Dmitrij Pavlenko. Uvedl, že důvodem žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti bylo především to, že stěžovatelce b) nebyl přiznán nárok na osvobození od soudního poplatku, ani jí nebyl ustanoven advokát. Ve věci stěžovatele a), kterému bylo krajským soudem částečně vyhověno, by přiznání odkladného účinku znamenalo popření nároků přiznaných krajským soudem. Proto stěžovatel a) žádá pouze o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve vztahu ke stěžovatelce b), tedy ve vztahu k výrokům III. a IV. napadeného usnesení krajského soudu. Jejich aplikací by totiž účastníkům řízení mohla vzniknout nenahraditelná újma spočívající ve zvýšení nákladů na právní zastoupení a uhrazení soudního poplatku, „jejichž výše je v současné majetkové situaci manželů neúnosná“. Jejich majetkové poměry nepostačují ani na pokrytí základních životních potřeb, je třeba vzít v potaz jejich zdravotní stav; vlastnictví dalšího majetku, se kterým stěžovatelé nemohou disponovat, nelze zohledňovat. Ustanovený advokát taktéž uvedl, že stěžovatelé jsou manželé, případná újma hrozící stěžovatelce b) se dotkla i stěžovatele a), neboť žijí ve společné domácnosti a své závazky i potřeby uhrazují ze společného jmění manželů.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud nejprve uvážil o návrhu stěžovatelů na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti a osvobození od soudních poplatků pro řízení o kasační stížnosti:

Stěžovatel a) již je v řízení o kasační stížnosti zastoupen, a to na základě kasační stížnosti napadeného usnesení krajského soudu ze dne 27. 3. 2013, č. j. 30 A 33/2011 – 46. V případě stěžovatele a) tak nebyl důvod zástupce pro řízení ustanovit. Nejvyšší správní soud zde odkazuje

na doslovné znění § 35 odst. 8 s. ř. s., dle něhož „[z]ástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti“ (viz také usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2007, č. j. 1 Afs 120/2006 - 117, publikované pod č. 1460/2008 Sb. NSS). V případě stěžovatele a) se tak jedná o bezdůvodný návrh, který Nejvyšší správní soud proto zamítl.

V případě stěžovatelky b) je třeba uvést následující:

Dle § 105 odst. 2 s. ř. s. musí být stěžovatel v řízení o kasační stížnosti „zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie“. Ačkoliv povinné zastoupení stěžovatele bez příslušného právnického vzdělání advokátem je obecně jednou ze základních podmínek řízení o kasační stížnosti, podle konstantní judikatury zdejšího soudu není v určitých věcech nutno trvat na podmínce tohoto zastoupení ani na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost. To se týká řízení o kasačních stížnostech proti usnesením krajského soudu ve věcech návrhů na osvobození od soudních poplatků a ustanovení advokáta a řízení o kasačních stížnostech proti usnesením krajského soudu o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku. Tak například v rozsudku ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 – 37, www.nssoud.cz, Nejvyšší správní soud judikoval, že „v řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu žalobce na osvobození od soudních poplatků není třeba trvat na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení advokátem“.

Závěry citovaného rozsudku je třeba použít i na nyní projednávanou věc. Nejvyšší správní soud proto ani v nynějším případě netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani po stěžovatelce b) nepožaduje advokátní zastoupení; v souvislosti s návrhem na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti tak na základě již uvedeného dospěl k závěru, že ustanovení zástupce pro řízení o dané kasační stížnosti nebylo ve smyslu § 35 odst. 8 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. nezbytné k ochraně práv stěžovatelky b) v tomto řízení, pročež její návrh zamítl.

Jak z výše uvedeného plyne, nepožaduje Nejvyšší správní soud po stěžovatelích ani zaplacení soudního poplatku za nyní projednávanou kasační stížnost, a proto jejich návrhy na osvobození od soudních poplatků taktéž zamítl (tyto závěry se uplatní i v případě kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o pouze částečném osvobození od soudních poplatků – viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 7. 2012, č. j. 5 Ans 10/2012 – 26, www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud dále přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného usnesení (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobami oprávněnými, neboť stěžovatelé byli účastníky řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.), přičemž s ohledem na danou procesní situaci není nutné, jak již bylo vysvětleno, aby byla stěžovatelka b) v řízení o dané kasační stížnosti zastoupena advokátem ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s., a stěžovatel a) v řízení o kasační stížnosti již zastoupen advokátem je. Nejvyšší správní soud zároveň předesílá, že každý ze stěžovatelů mohl kasační stížností napadnout jen ty výroky usnesení krajského soudu, které se ho konkrétně týkají; jinak by kasační stížnost každého ze stěžovatelů směřující proti výrokům, které se daného stěžovatele netýkají, bylo nutné hodnotit jako podanou osobou k tomu zjevně neoprávněnou ve smyslu § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s., a to také proto, že v řízení stěžovatelé tvoří tzv. nerozlučné společenství účastníků ve smyslu § 91 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“).

pokračování

Posléze Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Jak již uvedl krajský soud, podle § 36 odst. 3 s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvláště závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. navrhovatel, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát.

V případě stěžovatele a) je nutno především konstatovat, že kasační stížností je napadeno rozhodnutí krajského soudu, jímž mu bylo přiznáno částečné osvobození od soudního poplatku ve výši 50 % a byl mu ustanoven zástupce z řad advokátů. V této souvislosti je třeba vzít v potaz, že s účinností od 1. 1. 2012 došlo k úpravě pravomoci správního soudu přiznat osvobození od soudních poplatků obsažené v § 36 odst. 3 s. ř. s. zákonem č. 303/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Nyní mají správní soudy podle představ zákonodárce zásadně přiznávat pouze částečné osvobození od soudních poplatků. Úplné osvobození od soudních poplatků je možné přiznat pouze výjimečně ze zvláště závažných důvodů.

Krajský soud při svém rozhodování zohlednil příjmové poměry stěžovatele a) a dospěl k závěru, že s ohledem na výši měsíčního příjmu manželky není stěžovatel a) pod hranicí životního minima, které je dle § 1 odst. 1 zákona o životním a existenčním minimu minimální hranicí peněžních příjmů fyzických osob k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb. Tuto hranici životního minima stěžovatel poměrně výrazně překračuje. Krajský soud stěžovateli a) rovněž vyšel vstříc v tom, že bral za prokázané zvýšené náklady v souvislosti s nepříznivým zdravotním stavem stěžovatele a) i jeho manželky [neboť je bylo možné „*důvodně předpokládat*“, ačkoli o nich stěžovatel a) neposkytl přímý doklad].

Krajský soud rovněž přihlédl k poměrně značnému nemovitému majetku stěžovatele (vlastnictví ideální poloviny staveb a pozemků uvedených na LV č. 1116 pro katastrální území Sobotka, podílovému spoluvlastnictví v podílu 1/40 na domu, pozemkové a stavební parcele na LV č. 683 pro katastrální území Sobotka, a podílu ve výši jedné třetiny na budovách a parcelách uvedených na LV č. 1985 pro katastrální území Horní Rokytnice nad Jizerou). Zde Nejvyšší správní soud v souladu s argumentací stěžovatele a) připouští omezené dispoziční možnosti s těmito nemovitostmi (všech se týká exekuční příkaz k prodeji nemovitostí), na druhou stranu zdejší soud považuje za rozhodující výše uvedené příjmové poměry stěžovatele a) a bere v potaz také to, že uvedené exekuční zatížení daných nemovitostí nebrání stěžovateli a) požívat užitky z takového majetku (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2008, č. j. 7 As 35/2007 – 122, www.nssoud.cz, a usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 1 As 23/2009 - 95, publikované pod č. 2163/2011 Sb. NSS).

Za daných okolností je tak zdejší soud názoru, že krajský soud přezkoumatelným způsobem dospěl k akceptovatelnému závěru o tom, že majetkové poměry stěžovatele a) nepředstavují závažné důvody, které by pro svoji výjimečnost odůvodňovaly jeho úplné osvobození od platby soudního poplatku, a že za těchto okolností je adekvátní osvobození stěžovatele a) od soudních poplatků ve výši 50 %. K tomu zdejší soud v souladu se svým

rozsudkem ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 As 75/2013 – 17, www.nssoud.cz, dodává, že „*v otázkách částečného osvobození od soudních poplatků bude již z povahy věci vždy přítomna jistá míra uvážení toho kterého předsedy senátu. Udrží-li se toto uvážení v zákonných mezích a bude odpovídat skutkových okolnostem (zde sociální situaci žadatelky), nemůže být samo užití soudcovského uvážení důvodem pro zrušení přijatého usnesení o osvobození od soudních poplatků Nejvyšším správním soudem*“.

Pokud stěžovatel a) v doplnění kasační stížnosti ze dne 30. 5. 2013 uvádí, že je mu v jiných řízeních osvobození od soudních poplatků přiznáváno, pak je třeba uvést, že toto své tvrzení nijak nekonkretizuje.

V případě stěžovatelky b) lze poznamenat, že její kasační stížnost je na samé hranici projednatelnosti. Kasační stížnost stěžovatelky b) doručena Nejvyššímu správnímu soudu dne 2. 5. 2013 kromě obecných odkazů na kasační důvody dle § 103 odst. 1 s. ř. s. neobsahovala žádné skutkové či právní důvody, které jsou napadenému rozhodnutí krajského soudu vytýkány. Na to byla stěžovatelka, s odkazem na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 – 78, publikované pod č. 2162/2011 Sb. NSS, upozorněna v usnesení zdejšího soudu ze dne 9. 5. 2013, č. j. 5 As 35/2013 – 8, jímž byla vyzvána ve lhůtě deseti dní od doručení tohoto usnesení k doplnění důvodů kasační stížnosti. Na to stěžovatelka reagovala opět jen obecným doplněním kasační stížnosti ze dne 30. 5. 2013, v němž uvedla, že u stěžovatelů „*přiznání osvobození od soudních poplatků (...) bylo a je objektivně důvodné, neboť na základě stejných podkladů jim bylo a je v jiných souběžně probíhajících řízeních (...) opakovaně i důvodně přiznáno*“. Přestože se nabízela úvaha, zda je takto doplněná kasační stížnost doplněna řádně, Nejvyšší správní soud se přezkumem usnesení krajského soudu zabýval. Upozorňuje však na to, že podle citovaného usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010 je žalobní bod „*projednání způsobilý v té míře obecnosti, v níž je formulován, a případně - v mezích této formulace - v průběhu řízení dále doplněn. K tomu je ale třeba dodat, že míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod - byť i vyhovující - obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta*“. Totéž platí *mutatis mutandis* i pro obecně formulované námítky v kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přitom konstatuje, že v případě stěžovatelky b) vzal v potaz stejná východiska jako v případě stěžovatele a). Krajský soud se přitom žádostem stěžovatelky o osvobození od soudních poplatků i ustanovení zástupce pro řízení přezkoumatelným způsobem věnoval. Poukázal na to, že v případě stěžovatelky b) činilo v souladu s § 2 zákona o životním a existenčním minimu její životní minimum částku 3410 Kč, přičemž její čistý měsíční příjem z podnikání činil v roce 2012 částku 13 066 Kč. Její příjmy tak stanovené životní minimum výrazně převyšují. Stěžovatelka b) je také vlastníci poměrně rozsáhlého nemovitého majetku, byť zatíženého exekučními příkazy k prodeji nemovitosti (ideální polovina staveb a stavebních pozemků na LV č. 1116 pro katastrální území Sobotka, výlučné vlastnictví dvou rodinných domů se stavebními pozemky a pozemkovou parcelou na LV č. 1365 pro katastrální území Sobotka, podílové spoluvlastnictví v podílu 102/840 na domu, stavební parcele a pozemkové parcele na LV č. 683 pro katastrální území Sobotka, spoluvlastnictví v podílu 1/3 na budově a stavebních parcelách na LV č. 1985 pro katastrální území Horní Rokytnice nad Jizerou, výlučné vlastnictví budov a stavebních parcel na LV č. 4081 pro katastrální území Mladá Boleslav). Jak již bylo řečeno, exekuční zatížení nemovitostí nevyklučuje požívání užitku z nich. Své tvrzené zdravotní potíže, jak uvedl i krajský soud, stěžovatelka b) nijak nespécifikovala, čerpání nemocenských dávek naposledy v roce 2009 na její současné osobní poměry nemá významnější vliv; tvrzené měsíční výdaje stěžovatelky b) vzal krajský soud v potaz. Jak rovněž konstatoval krajský soud, tvrzení o existenci půjček na úhradu daňových povinností stěžovatelka b) nijak nedoložila

pokračování

a právně významné nebylo ani tvrzení o nákladech spojených s vedením jiných soudních řízení. Ani tyto náklady stěžovatelka ostatně nijak nedoložila. Podobně jako stěžovatel a) ani stěžovatelka b) nijak nekonkretizovala údaje o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce v jiných řízeních.

Za dané situace je akceptovatelný názor krajského soudu, dle něhož by náklady ve výši 2000 Kč, které by stěžovatelka b) vynaložila na zaplacení soudního poplatku za žalobu, nezhoršily její životní poměry natolik, že by ve svých důsledcích znamenaly odeprání možnosti dovolat se svého práva u soudu.

Pro úplnost se Nejvyšší správní soud vyslovuje k některým dalším námitkám a tvrzením stěžovatelů uplatněným v kasační stížnosti a jejich doplněních:

Stěžovatelé tvrdí neúčinnost doručení jak usnesení krajského soudu ze dne 27. 3. 2013, č. j. 30 A 33/2011 – 46, tak usnesení zdejšího soudu ze dne 9. 5. 2013, č. j. 5 As 35/2013 – 8.

Nejvyšší správní soud nemůže přisvědčit názoru stěžovatelů, že kasační stížností napadené usnesení krajského soudu jim nebylo účinně doručeno, neboť příslušná zásilka neobsahuje povinné údaje, které mají být vyplněny poštou. Nemůže přisvědčit ani obdobnému tvrzení ve vztahu ke stěžovateli b) týkající usnesení zdejšího soudu, resp. tomu, že dané usnesení nebylo stěžovateli a) dosud vůbec doručeno.

Podle § 42 odst. 5 s. ř. s. se pro způsob doručování užijí obdobně předpisy platné pro doručování v občanském soudním řízení, nestanoví-li soudní řád správní jinak. Podle § 50d odst. 1 o. s. ř. na návrh účastníka rozhodne odesílající soud, že doručení je neúčinné, pokud se účastník nebo jeho zástupce nemohl z omluvitelného důvodu s písemností seznámit. Návrh je třeba podat do 15 dnů ode dne, kdy se s doručovanou písemností seznámil nebo mohl seznámit. V návrhu musí být vedle obecných náležitostí (§ 42 odst. 4 o. s. ř.) uveden den, kdy se účastník s doručovanou písemností seznámil nebo mohl seznámit, a označení důkazů, jimiž má být včasnost a důvodnost návrhu prokázána. Podle odst. 4 téhož ustanovení omluvitelným důvodem podle odstavce 1 nemůže být skutečnost, že se fyzická osoba na adrese pro doručování trvale nezdržuje.

Z uvedeného vyplývá, že soud rozhodne o vyslovení neúčinnosti doručení, pokud účastník prokáže, že se nemohl z omluvitelného důvodu s písemností seznámit. V daném případě ovšem stěžovatelé nic takového netvrdili. Námitky, které stěžovatelé uplatnili ve vztahu k doručení usnesení krajského soudu, spočívají pouze v tvrzených nedostatcích údajů uvedených na zadní straně zásilek určených jednotlivým stěžovatelům, aniž by jim ovšem tyto tvrzené nedostatky mohly bránit v seznámení s předmětným usnesením. Z doručenek, které jsou součástí spisu krajského soudu, je zároveň patrné, že zásilky obsahující předmětné usnesení byly oběma stěžovatelům řádně doručeny ve smyslu § 49 o. s. ř. Doručenky obsahují jak údaj o tom, že adresáti nebyli dne 5. 4. 2013 zastíženi, a proto byla písemnost uložena a připravena k vyzvednutí (na což byli stěžovatelé společně s výzvou k vyzvednutí upozorněni), tak informaci o tom, že po skončení úložní doby byly zásilky vloženy do stěžovateli užívaných schránek, jakož i otisk razítka a podpis doručovatele. Ostatně i obsah samotného tvrzení o neúčinnosti doručení, stejně jako sama kasační stížnost, svědčí o tom, že s předmětným usnesením krajského soudu byli stěžovatelé řádně seznámeni.

Z doručenky, která je součástí spisu Nejvyššího správního soudu, plyne, že usnesení ze dne 9. 5. 2013, č. j. 5 As 35/2013 – 8, bylo stěžovateli b) řádně doručeno postupem dle § 50 o. s. ř., a tato doručenka obsahuje všechny požadované údaje (údaj o vhození do domovní nebo

jiné stěžovatelkou užívané schránky, podpis a razítko poštovní doručovatelky). V případě stěžovatele a) bylo předmětné usnesení doručeno do datové schránky jeho právního zástupce dne 20. 5. 2013. Zde Nejvyšší správní soud upozorňuje, že dle § 42 odst. 2 s. ř. s. „[m]á-li účastník nebo osoba zúčastněná na řízení zástupce, doručuje se pouze zástupci. Má-li však účastník nebo osoba zúčastněná na řízení něco osobně vykonat, doručí se i jim“. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2008, č. j. 9 As 30/2008 - 69, www.nssoud.cz, pak vyplývá, že je-li účastník v řízení zastoupen, doručuje se výzva k odstranění vad podání pouze tomuto zástupci.

O účinnosti doručení vlastního usnesení přitom Nejvyšší správní soud nerozhodoval samostatným výrokem, neboť tvrzení stěžovatelů o neúčinnosti tohoto doručení nebylo možné považovat za formalizovaný návrh ve smyslu § 50d o. s. ř.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud rozhodl přednostně o věci samé, nerozhodoval již o návrhu stěžovatelů na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť přiznáním odkladného účinku se pozastavují účinky napadeného rozhodnutí pouze do skončení řízení před soudem (srov. § 73 odst. 3 ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.). Rozhodování o návrhu stěžovatelů na přiznání odkladného účinku by tedy nemělo za situace, kdy se řízení končí tímto rozsudkem, žádný smysl.

Nejvyšší správní soud také dodává, že nemohl brát v potaz argumentaci a související názory ustanoveného zástupce stěžovatele a) o tom, že újma způsobená napadeným usnesením krajského soudu stěžovatelce b) se týká i stěžovatele a), neboť jsou manželé, žijí ve společné domácnosti a své závazky a pohledávky uspokojují ze společného jmění manželů. K tomu nelze než poznamenat, že ze samotného napadeného usnesení krajského soudu zcela jasně plyne, že stěžovatelé a) a b) jsou sourozenci, a manželkou stěžovatele a) je jiná osoba.

Nejvyšší správní soud dospěl ze všech uvedených důvodů k závěru, že kasační stížnost jako celek není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, příslušelo by mu tedy právo na náhradu nákladů důvodně vynaložených v řízení o kasační stížnosti; z obsahu spisu však plyne, že mu v tomto řízení žádné náklady nevznikly.

Stěžovatel a) byl v řízení o kasační stížnosti zastoupen ustanoveným zástupcem z řad advokátů. K tomu je třeba dodat, že ustanovení § 35 odst. 8 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. obecně určuje, že ustanovenému zástupci hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Žádné ustanovení soudního řádu správního však neobsahuje výslovnou úpravu týkající se hrazení hotových výdajů a odměny advokáta účastníkovi, který byl od soudního poplatku osvobozen nikoli zcela, ale jen zčásti. V daném ohledu tak bylo nutno v návaznosti na dosavadní judikaturu zdejšího soudu (rozsudek ze dne 31. 1. 2011, č. j. 5 As 68/2010 – 72, www.nssoud.cz) v souladu s § 64 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. vyjít z § 138 odst. 3 o. s. ř., dle něhož platí: „Byl-li účastník osvobozen od soudních poplatků ustanoven zástupce, vztahuje se osvobození v rozsahu, v jakém bylo přiznáno, i na hotové výdaje zástupce a na odměnu za zastupování.“ Stěžovatel a) byl osvobozen od soudního poplatku z 50 % (osvobození ve výši 1000 Kč od poplatku ve výši 2000 Kč), stát tedy hradí hotové výdaje a odměnu ustanoveného advokáta z jedné poloviny, zbylou část náhrady hotových výdajů a odměny advokáta hradí sám stěžovatel.

Ustanovený zástupce vyčíslil odměnu a hotové výdaje v doplnění kasační stížnosti doručeném Nejvyššímu správnímu soudu dne 31. 5. 2013. Ustanovenému zástupci náleží odměna za jeden úkon právní služby (doplnění kasační stížnosti) za 3100 Kč podle § 11 odst. 1 písm. d)

pokračování

ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bodem 5 advokátního tarifu a dále jeden režijní paušál ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Ustanovenému zástupci tedy náleží odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši 3400 Kč, zvýšená o částku 714 Kč připadající na DPH ve výši 21 %, celkem tedy 4114 Kč. Nejvyšší správní soud poznamenává, že za druhý nárokovaný úkon právní služby (včetně souvisejícího paušálu), odměnu nepřiznal, neboť není uvedeno a doloženo (a ani jinak není zřejmé), v čem spočíval. V nynější věci tak stát hradí hotové výdaje a odměnu Mgr. Dmitriji Pavlenkovi ve výši 2057 Kč (jedna polovina z částky 4114 Kč); tato částka bude z účtu Nejvyššího správního soudu vyplacena ve lhůtě šedesáti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 21. června 2013

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu